

ААВЛ

Банк

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка»

А.А. Корзюк

**ВЫВУЧЭННЕ ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСІ
КАНЦА ХVIII – ПАЧАТКУ ХХ ст.
У АГУЛЬНААДУКАЦЫЙНАЙ
ШКОЛЕ**

Рэкамендавана Вучэбна-метадычным аб'яднаннем
вышэйшых навучальных устаноў Рэспублікі Беларусь па педагагічнай
адукацыі ў якасці вучэбна-метадычнага дапаможніка для студэнтаў
вышэйшых навучальных устаноў, якія навучаюцца па спецыяльнасцях:
1-020101 Гісторыя; 1-020102 Гісторыя. Дадатковая спецыяльнасць

Мінск 2010

БГПУ БИБЛИОТЕКА

ИНВ. № УК 4721

а) паэт сялянскага паходжання, аўтар верша «Зайграй, зайграй, хлопча малы...», каваль-віртуоз,	1) Я. Чачот;
б) польскі паэт, ёсць звесткі, што пісаў па-беларуску, аўтар паэмы «Пан Тадэвуш»,	2) Я. Баршчэўскі;
в) паэт, аўтар шасці зборнікаў «Вясковых песень», 30 беларускіх вершаў,	3) В. Дунін-Марцінкевіч;
г) ураджэнец Віцебшчыны, заўзяты збіральнік народных песень, казак, легендаў. Аўтар першага зборніка беларускай фантастыкі «Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях» і паэмы «Рабункі мужыкоў»,	4) У. Сыракомля;
д) першы класік новай беларускай літаратуры, аўтар п'есы «Сялянка», паэм «Вечарніцы», «Гапон» і інш.,	5) П. Багрым;
е) паэт-патрыёт Літвы і Беларусі, адстойваў правы беларусаў на сваю мову, аўтар слоў знакамітага ў рускім перакладзе верша «Пашталён»	6) А. Міцкевіч

У канцы ўрока сумесна фармулюецца выснова пра важнейшыя здабыткі ў развіцці літаратуры і мастацтва Беларусі ў першай палове XIX ст. і падводзяцца яго вынікі. У якасці хатняга задання V узроўню можна, акрамя адпаведнага параграфу, прапанаваць вучням падрыхтаваць на памяць любімы верш з творчасці паэтаў дадзенага перыяду.

4.6. Тэма «Паўстанне 1863–1864 гг. у Польшчы, Літве і Беларусі»

Пры вывучэнні тэмы мэтазгодна арганізаваць правядзенне інтэграванага ўрока па гісторыі Беларусі і беларускай літаратуры з агульнай назвай «*К. Каліноўскі – жыццё і бессмяротнасць*». Асноўным зместам вывучэння дадзенай тэмы з'яўляюцца рэвалюцыйна-дэмакратычная і публіцыстычная дзейнасць К. Каліноўскага, характарыстыка плыняў у нацыянальна-вызваленчым

руху ў Польшчы, Беларусі і Літве, прычыны, ход і падаўленне паўстання 1863–1864 гг. Магчымасць для ажыццяўлення інтэграцыі тлумачыцца тым, што ў курсе беларускай літаратуры дзевяцікласнікамі вывучаецца літаратурна-публіцыстычная дзейнасць К. Каліноўскага [1, с. 70].

Выбар тыпу ўрока і сродкаў навучання, якія выкарыстоўваюцца на ім, абумоўлены галоўнай дыдактычнай мэтай, на рэалізацыю якой ён быў накіраваны. Урок прымянення і ўдасканалення ведаў, уменняў і навыкаў дасць настаўнікам і вучням шырокую магчымасць рэалізаваць міжпрадметныя сувязі, выкарыстаць разнастайныя мастацкія сродкі, абудзіць пазнавальную і эмацыянальную актыўнасць школьнікаў.

Пры складанні распрацоўкі інтэграванага ўрока, якая прыводзіцца ніжэй, былі выкарыстаны матэрыялы настаўніка беларускай мовы і літаратуры В.А. Курлюты.

Мэта ўрока: спрыяць фарміраванню ў вучняў цэласнага ўяўлення аб жыцці, поглядах, грамадскай і літаратурнай дзейнасці выдатнага беларускага рэвалюцыянера-дэмакрата і публіцыста К. Каліноўскага.

Задачы ўрока

1. Навучання:

а) *па гісторыі:* стварыць умовы для раскрыцця прычын, ходу і вынікаў паўстання 1863–1864 гг. праз характарыстыку палітычных поглядаў і рэвалюцыйна-дэмакратычнай дзейнасці К. Каліноўскага;

б) *па беларускай літаратуры:* дапамагчы вучням высветліць уклад К. Каліноўскага ў станаўленне і развіццё беларускай літаратуры і рэвалюцыйнай публіцыстыкі.

2. **Развіцця:** стварыць умовы для развіцця навыкаў характарыстыкі паўстанняў і гістарычных дзеячаў, работы з гістарычнымі дакументамі, пабудовы храналагічных і аналітычных табліц, абмеркавання мастацка-публіцыстычных твораў і гістарычных падзей.

3. **Выхавання:** садзейнічаць выхаванню пачуцця нацыянальнай годнасці, пашаны да сваёй Радзімы і яе незалежнасці, павагі да нацыянальных герояў Бацькаўшчыны.